

IN MEMORIAM

MIHÁLY FERENC

1921–2017

Mihály Ferenc 1921. december 5-én született a Csongrád megyei Mindszentén. Középiskolai érettségijét a kalocsai Jézus Társaság Szent István Főgimnáziumában szerezte meg, majd a helyi Érseki Hittudományi Főiskolán folytatta tanulmányait. Pályafutását a katolikus egyház szolgálatában kezdte a kalocsai érsekség területén. Káplánként, plébánosként tevékenykedett, majd a kalocsai érsekség levéltárosa lett. Élete egyik nagy döntését 1974-ben hozta meg, amikor kilépett az egyház kötelékéből és világi levéltárosként kezdett dolgozni a mosonmagyaróvári fióklevéltárban. Nyugdíjazásáig, 1985. december 31-ig felelősségteljesen látta el munkáját és küldetésének érezte, hogy utódainak rendezett gyűjteményt adjon át. Sokat tett annak érdekében is, hogy Mosonmagyaróváron megbecsüljék a levéltárat és elismerjék az archívumban folyó munkát. Nyugdíjazását követően sem távolodott el a szakmától, részmunkaidős levéltárosként dolgozott és 74 évesen vállalta a kezdő kollégák betanítását. Odaadó, segítő munkájára számíthattak, tudását alázattal és türelemmel adta át a fiatal generációnak.

Tudományos személyként, mások kutatását segítő levéltárosként, a tapasztalatait munkatársaival és utódaival megosztó bölcs emberként is emlékezünk rá.

Kimagasló humánműveltséggel rendelkezett, kiváló ismerője volt a latin és német nyelveknek. Az 1980-as évek közepén kérték fel arra, hogy fordítsa le Bél Mátyás 1749-ben megjelent Moson megyét bemutató leírását a múzeumban őrzött latin nyelvű kiadás felhasználásával. Igényességét bizonyítja, hogy az elkészült magyar nyelvű anyaghoz még egy tartalmas bevezető tanulmányt is írt. Művét 2013-ban a Mosonvármegye Lap- és Könyvkiadó reprint megjelentette.

Magyaróvár Város Tanácsának legkorábbi 1581–1582. évi, gót betűkkel írt tanácsulési és bíraskodási jegyzőkönyveit átültette magyar nyelvre, valamint összeállította a város tisztviselőinek archontológiáját 1581 és 1871 között. Hiánypótló feltárásokat folytatott Magyaróvár XVII–XVIII. századi törtériáival kapcsolatban, foglalkozott a helyi piarista gimnázium 1739 és 1868 közötti történetével és törekedett arra, hogy ku-

tatási eredményeit ismeretterjesztő írások formájában is közreadja. Részt vett a Mosonmagyaróvári Helytörténeti Füzetek szerkesztésében, írásában és ennek hasábjain közölte *A Vöröskereszt Egylet alakulása és működése Moson megyében (1881–1914)* című tanulmányát. Hálás lehet számára a mosonmagyaróvári tűzoltóság is, hiszen 1581-től feldolgozta a város tűzvédelmének történetét.

Sokoldalúsága és szakértelme hatalmas segítséget jelentett a helytörténeti kutatásokat folytatók számára. Hálásan emlékeznek rá azok a személyek, akik községtörténeti feltáró munkát folytattak. Kiváló nyelvtudásának köszönhető, hogy a hajdan Moson vármegyéhez, ma már Burgenlandhoz tartozó települések történiáját feldolgozók is bizalommal fordultak hozzá. Prosperáló kapcsolatot alakított ki a második világháborút követően kitelepítésre került, magukat német anyanyelvűeknek vallott családok leszármazottaival is.

Nyugalmazott levéltárosként 1990-ben felkérték, hogy tanácsaival segítse a Mosonmagyaróvár közterületi elnevezéseit felülvizsgáló bizottság munkáját. A település várossá válásának 650. évfordulójának emlékére pedig – hajlott korát meghazudtolva – 2004-ben vállalta, hogy

több évtizedes levéltári ismereteivel emeli és gyarapítja az ünnepi megemlékezések sorát. A jeles évforduló alkalmából egy kötetben gyűjtötte össze azokat a latin, német és magyar nyelvű forrásokat, amelyek a XIII. századtól egészen a XIX. század elejéig rekonstruálták az óvári történéseket.

Mihály Ferenc Mosonmagyaróvár érdekében kifejtett közművelődési, közgyűjtésményi tevékenységével kiérdemelte a *Pro Urbe* díjat, amelyet tíz éve, 2007-ben vett át. Erre az eseményre így emlékezett: „Meglepett, jól esett [...] tényleg kitüntetésnek vettem. Én elfogadtam Óvárt, úgy látszik Óvár is elfogadott engem. És ez jól esik...” A megye szintén elismerte munkáját, és 2004-ben megkapta a *Győr-Moson-Sopron Megye Szolgálatáért* díjat.

Több mint három évtizedes mosonmagyaróvári tartózkodását követően Budapestre került, majd ismét egyházi kötelekbe állt. A váci püspök hívására a verőcei papi otthonba költözött, ahol az utolsó pillanatig aktív életet élt. A halál álmában érte 2017. szeptember 10-én.

Kollégái számtalan érdekes történetet őriznek emlékezetükben Feri bácsiról, az utódok pedig lépten-nyomon találkoznak keze nyomával a levéltári dobozokon. Ő rendezte a történeti Moson vármegye és Moson település, valamint Magyaróvár mezőváros iratait. Precíz, következetes munkával alakította ki az archívum máig fennálló rendszerét.

A „Személyek a mosonmagyaróvári piarista iskola történetéből” című konferencia szervezése során, 2015-ben kértük ki utoljára tanácsait, útmutatásait. Akkor már nem tudott személyesen jelen lenni a rendezvényen, de pár gondolatot papírra vetett. Halálával Moson vármegye és Mosonmagyaróvár város történetének egyik legkvalifikáltabb ismerőjét veszítettük el.

Csendes, halk szavú ember volt. Amit mondott, annak súlya volt. Tartás, lelkiismeret és becsület jellemezte személyiségét. Szerénységét bizonyítja, hogy friss Pro Urbe díjasként az alábbiakat hangsúlyozta: „*csak a feladatomat teljesítettem.*”

*Tisztelettel adózunk Feri bácsi emléke előtt:
a győri megyei és városi levéltár munkatársai*

INHALT

KOVÁCS, ELEONÓRA: „Die Reformation UNA Projekt“ des Ungarischen Nationalarchivs – <i>metodologische Gesichtspunkte</i>	5
KRISCH, ANDRÁS: Die Programme und Ausgaben der Sammlungen der Ödenburger Evangelischen Kirchengemeinde in 2017	17

QUELLE UND WERT

F. TÓTH, PÉTER: Eine Quelle aus Wesprim zur Unterprüfung der protestantischen Sträflingklage von 1674	23
HAMERLI, PETRA–SOMORJAI, ÁDÁM OSB: Lorenzo Schioppa, der erste Nuntier in Budapest (1920–1924) über die Protestanten	35
SIMONKAY, MÁRTON: Archivpädagogik heute und morgen.....	50

WERKSTATTARBEITEN

PERGER, GYULA: Die Volkszählung der Raaber Diözese von 1948. <i>Quinquennale Relazione</i>	66
--	----

BERICHTE

Die Wirkung der Reformation in den Haiduck Bezirken. <i>Konferenz in Hajdúböszörmény</i> . 2017. szeptember 11. (<i>Husvéth, András</i>).....	79
Soziale und Gesundheitsverpflegung im Laufe der Zeit. <i>Konferenz in Komarno</i> . 2017. szeptember 27–28. (<i>Tóth, Marcell László–Pokorny, Gábor</i>).....	85
Ausstellung und Konferenz im Ungarischen Nationalarchiv über die restauratorische Arbeit. 2017. szeptember 17. – december 20., 2017. október 9. (<i>Szlabey, Dorottya</i>)	87

IN MEMORIAM

MIHÁLY, FERENC 1921–2017.....	91
-------------------------------	----

CONTENT

KOVÁCS, ELEONÓRA: „The Reformation NAH” Projekt of the National Archives of Hungary – <i>a Methodological Approach</i>	5
KRISCH, ANDRÁS: The Programs and Publications of the Collections of the Evangelistic Congregation in Sopron in 2017	17

SOURCES AND VALUES

F. TÓTH, PÉTER: An Archival Source from Veszprém for the Study of the Galley-slave Lawsuit in 1674	23
HAMERLI, PETRA – SOMORJAI, ÁDÁM OSB: About the Protestants from Lorenzo Schioppa, the First Papal Nuncio in Hungary (1920–1924)	35
SIMONKAI, MÁRTON: Pedagogy in the Archives: Now and in the Future	50

WORKSHOPS

PERGER, GYULA: The Census of Győr Diocese in 1948	66
---	----

NEWS

The Effect of the Reformation in Hajdúság Territory. <i>Conference in Hajdúböszörmény (Husvéth, András)</i>	79
Social and Health Service in the Past. <i>Conference in Komarno (Tóth, Marcell László – Pokornyi, Gábor)</i>	85
„Preserve in original.” Exhibition and conference in the National Archives of Hungary (<i>Szlabey, Dorottya</i>)	87

IN MEMORIAM

FERENC MIHÁLY (1921–2017)	91
---------------------------------	----

A SZERKESZTŐSÉG CÍME:

Budapest Főváros Levéltára
1139 Budapest, Teve u. 3-5,
E-mail: leveltar.sz@gmail.com

SZERZŐINK FIGYELMÉBE

A **KÉZIRATOT** kérjük, hogy e-mailben, legalább Word 6.0 formátumban juttassák el a szerkesztőség vagy a szerkesztők egyikének címére.

A szerkesztőség másfél ívnél (60 000 „n”) nagyobb terjedelmű kéziratot **nem fogad el!** A szerkesztőség a tanulmányok esetében a 20–30 ezer, míg a recenziók esetében a 10–12 ezer „n” terjedelmű kéziratokat tekinti ideális hosszúságúaknak.

Szövegközi illusztrációként a kézírathoz fényképet, grafikont, ábrát stb. lehet mellékelni. Ez esetben kérjük, hogy a képaláírás pontos szövegét is szíveskedjenek megfogalmazni.

A **kiemeléseket** a szerző a kéziratban kurziválva jelezze, a jegyzeteket lábjegyzet formájában helyezze el, a kézirat lapjait folyamatosan, arab számokkal számozza.

A **jegyzetapparátusban** a szerző csak a hivatkozott mű szerzőjét KISKAPITÁLIS-sal, a kiadás évszámát, és a pontos oldalszámát adja meg. A tanulmányok végén kérjük megadni a források és a szakirodalom teljes bibliográfiai adatait. KISKAPITÁLIS-sal kérjük megadni a felhasznált mű szerzőjének teljes nevét, a mű címét (folyóirat, tanulmánykötet esetén annak a címét) kurziválva emelje ki, és pontosan tüntesse fel a hivatkozott bibliográfiai és levéltári adatokat.

A **recenziók** fejszövegében pontosan kérjük megadni a címen kívül a többi bibliográfiai adatot is: a szerző(k), a szerkesztő, a kiadó nevét, a megjelenés helyét és évét, továbbá a terjedelmet (oldalszámban).